

Inga Bite, “Zvērinātu advokātu birojs CersJurkāns” SIA juriste, speciāli LA.LV

LASĪTĀKIE

- 1** **Zvejnieks:** “tāda mērvienība malkai kā beramkubs – tas parādījās, kad tirgotāji izmantoja vecu cilvēku lēticību un smērēja kuba vietā”^{,51}
- 2** **Vai Ziemeļkorejas armijas “brīvprātīgie” diktatora uzdevumā tiešām varētu ierasties, lai stiprinātu Krievijas pozīcijas Ukrainas karā?**^{,74}
- 3** **Krievijas mērķis esot karā vājināt Ukrainas industriālo ekonomiku, lai tā vairāk līdzinātos kādai no Baltijas valstīm**^{,133}

Lasīt citas ziņas

2022. gada 11. augustā spēkā stājās grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā, kur pirmo reizi Latvijas tiesībās parādās tāds jēdziens kā “diskomforta kompensācijas maksājums”. Tas paredzēts kā kompensācijas-motivācijas mehānisms vietējai sabiedrībai, un saskaņā ar apstiprināto tiesisko regulējumu to maksās vēja elektrostaciju uzstādītāji vai īpašnieki.

Likumprojekta anotācijā norādītā diskomforta maksājuma mērķis ir “veicināt reģionālo attīstību, pašvaldību un vietējo iedzīvotāju interesi atjaunojamo energoresursu attīstībā”. To saņems pašvaldība, kuras teritorijā atrodas vēja elektrostacija, lai izmantotu pēc saviem ieskatiem saistošajos noteikumos paredzētajā kārtībā.

CITI ŠOBRĪD LASA

“Lielākā daļa pat nesaprot, kā rēķinus apmaksāt!”: Čerkovskis skaidro sabiedrības izpratni par enerģētiku^{,6}

Vai diskomfortu var kompensēt?

Ir atklāta par 78 000 eiro atjaunotā Rīgas vecākā strūklaka Vērmanes dārzā, labojot priekšgājēju kļūdas^{,7}

Jēdziens “diskomforts” Latvijas normatīvajos aktos nav plaši pazīstams. Līdz šim tas ticis lietots vien atsevišķos gadījumos. Piemēram, Ministru kabineta noteikumos “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”

plānojuma noteikt arkusiska diskomforta zonas. Savukārt dzīvnieku aizsardzības likumā ietverts pienākums izmēģinājuma dzīvnieku audzētājiem pēc iespējas samazināt izmēģinājuma dzīvnieku diskomfortu.

Letonikas terminu un svešvārdu skaidrojošā vārdnīca diskomfortu skaidro kā “normālai cilvēka dzīves norisei nepieciešamo ērtību trūkumu, neērtības, iekšēju nemieru”.

Saeimā pieņemtie grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā nepaskaidro, kādā nozīmē jēdziens “diskomforts” tiek lietots šajā normatīvajā aktā vai kāda veida diskomfortu iedzīvotājiem rada vēja elektrostacijas.

Tā kā diskomfortu paredzēts kompensēt, varam pieņemt, ka tas ir kaut kas negatīvs, un tā izraisītājs ir vēja elektrostacija. Zinātnisku pierādījumu par to, ka vēja elektrostacijas negatīvi ietekmētu cilvēku veselību, nav.

Tomēr tiek pieņemts, ka vēja elektrostaciju tuvumā dzīvojošos cilvēkus var ietekmēt vēja elektrostaciju radītais troksnis, elektromagnētiskais lauks un mirgošanas efekts jeb vēja turbīnu lāpstiņu radītās ēnas, un šī ietekme varētu tikt pierādīta nākotnē. Cilvēkiem var nepatikt arī skats uz vēja elektrostacijām ainavā.

Pieņemot, ka vēja elektrostaciju klātbūtne var ietekmēt tuvējā apkārtnē dzīvojošos cilvēkus, nav saprotams, kādēļ “diskomforta kompensācijas maksājumi” tiek paredzēti vietējai pašvaldībai (t.i. – visiem attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotājiem), nevis konkrēti tiem cilvēkiem, kuru dzīvesvieta vai īpašums atrodas vēja turbīnu tuvumā.

Turklāt ir pilnībā iespējams, ka vēja elektrostacija, kas fiziski atrodas vienas pašvaldības administratīvās teritorijas malā, ietekmē arī blakus esošās pašvaldības iedzīvotājus.

Savukārt ja pašvaldība, kurā atrodas vēja elektrostaciju parks, ir liela (piemēram, Dienvidkurzemes novads, 3 591 km²), ir pamats uzskatīt, ka visi konkrētā novada iedzīvotāji diskomfortu neizjutīs. Tomēr kompensācijas maksājumu caur savu pašvaldību saņems visi.

Nav noslēpums, ka viens no būtiskiem vēja elektrostaciju parku izbūvi Latvijā kavējošiem elementiem ir nepieciešamība saskaņot parka izbūvi ar attiecīgo pašvaldību un nodrošināt projekta sabiedrisko apspriešanu ar šīs pašvaldības iedzīvotājiem.

**pieņemtie grozījumi, visucamāk, iecerēti ka
“burkāns” pašvaldībām, lai palielinātu
izredzes saņemt pozitīvu lēmumu.**

Pagaidām nav droši zināms, cik liels būs diskomforta kompensācijas maksājums, jo tā apmēra un maksāšanas kārtības noteikšana atstāta Ministru kabineta ziņā.

Likumprojekta anotācijā atrodama iecere – 1,5% ikgadēji no iekārtas iepriekšējā gadā saražotās un pārvades vai sadales tīklos nodotās elektroenerģijas apjoma.

Piemēram, kādā šobrīd sabiedriskajā apspriešanā esošā vēja elektrostaciju parkā paredzētais saražotās enerģijas apjoms plānots no 278 līdz 337 GWh gadā.

Pieņemot, ka Ministru kabinets sekos likumprojekta anotācijā dotajām norādēm par to, kā aprēķināmi diskomforta kompensācijas maksājumi un ņemot par pamatu pašreizējo augsto elektroenerģijas cenu “Nord Pool” biržā (300 EUR/MWh) secināms, ka vietējās pašvaldības budžetā no šāda apmēra vēja elektrostacijas būtu sagaidāmi papildus ieņēmumi 1–1,5 miljoni EUR.

Saprotams, ka pašvaldībām šāds maksājums varētu šķist kārdinošs un likumprojekta mērķis – palielināt pašvaldību atbalstu vēja elektrostaciju būvniecībai – varētu tikt sasniegts.

Tomēr, vai tas motivēs arī attīstītājus turpināt iecerēto? Vai varbūt tieši pretēji – papildu jau esošajām procedūrām un izmaksām šis maksājums būs iemesls projektu nemaz neuzsākt vai neturpināt? Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK) jau ir izteikusi šaubas par to, vai šāds maksājums tiešām veicinās vēja elektrostaciju parku attīstību, kā to iecerējusi likumprojekta iesniedzēja – Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija.

LTRK piedāvā iecerēto papildu maksājumu aizstāt ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) daļu, kas tiktu novirzīta attiecīgajai pašvaldībai. Tādējādi tiktu saglabāts iecerētais atbalsts pašvaldībai, vienlaikus nepalielinot attīstītāju izmaksas (un caur tām arī vēja elektrostacijās saražotās elektroenerģijas cenu).

Tomēr jāreķinās, ka par šo pašvaldībām novirzīto UIN daļu samazinātos valsts budžeta ieņēmumi. Turklāt UIN tiek aprēķināts no peļņas, tādēļ situācijā, kurā uzņēmumam neveidotos peļņa, arī “diskomforta maksājums” nebūtu jāveic.

Paredzēts, ka pienākums maksāt “diskomforta kompensācijas

viedokļa

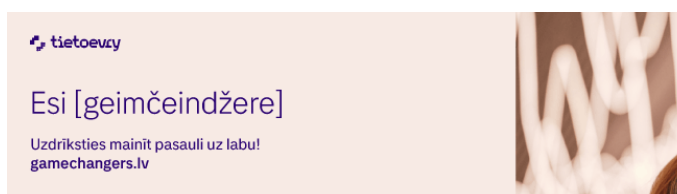

no jauna uzstādītajām vēja elektrostacijām, vai arī tām, kas uzbūvētas jau šobrīd.

Publiski izskanējusi informācija, ka izmaiņas tiks attiecinātas tikai uz tādām vēja elektrostacijām, kas uzstādītas pēc 2023. gada 1. janvāra, tomēr likumā šāda ierobežojuma nav. Iespējams, tas iecerēts Ministru kabineta noteikumos.

Vienlaikus jāņem vērā, ka vēja elektrostaciju uzstādīšanas process nav ne ātrs, ne lēts. No ieceres līdz turbīnu palaišanai tas aizņem vairākus gadus. Tādēļ nozīmīgs ir jautājums par uzsākto projektu attīstītāju tiesisko palāvību.

Ja projekta uzsākšanas stadijā, kad tika izstrādāts biznesa plāns un veikti aprēķini par projekta izmaksām un lietderību, vēl nebija pat diskusiju par šāda apmēra diskomforta kompensācijas maksājumu, tas var radīt attīstītāju tiesiskās palāvības aizskārums.

Vēl vairāk aizskarta var būt jau esošo vēja elektrostaciju parku īpašnieku tiesiskā palāvība, ja šāds papildu maksājums būs jāveic arī viņiem. Savukārt ja esošo vēja elektrostaciju īpašniekiem šāds maksājums jāveic nebūs, tas var radīt viņiem nepamatotas konkurences priekšrocības.

Atbilžu uz šiem jautājumiem ne likumprojektā, ne tā anotācijā nav, tādēļ pastāv iespēja, ka tās tiks meklētas Satversmes tiesā.

Tāpat interesants šķiet jautājums par diskomforta kompensācijas maksājumu koncepta iespējamo attīstību nākotnē. Vai vēja elektrostacijas ir vienīgās, kuru tuvumā dzīvojošie cilvēki var izjust diskomfortu?

SAISTĪTIE RAKSTI

Vēja parki: investoru peļņai vai lētākam tarifam? ⁸¹

Vēja enerģiju iegūs valsts mežos. Vēlas Latviju padarīt par elektroenerģijas eksportētāju ²⁵

Nāburgs: Patērētājiem jāapbruņojas ar pacietību, jo ar katru gadu elektroenerģijai jāpaliek lētākai ¹⁵

paveicot diskomforta kompensācijas maksājumu koncepta attīstību nākotnē.

TĒMAS

diskomforta kompensācijas maksājums Elektroenerģijas tirgus likums kompensācijas pašvaldībām vēja parki

vietējo iedzīvotāju viedoklis

Ieteikt

Šajā publikācijā paustais ir autora viedoklis, kas var nesakrist ar LA.LV redakcijas redzējumu.

LA.LV aicina portāla lietotājus, rakstot komentārus, ievērot pieklājību, nekurināt naidu un iztikt bez rupjībām.

Pievieno komentāru

Tiešām zemas cenas

Reklāma Rimi

Idejas personalizētām dāvanām

Reklāma Ideju Druka

Lāzerepilācija -20%

Reklāma Lāzerepilācija

-20% Oiva Toikka kolekcijai

Reklāma Ginalas Interjeras

LASĪTĀKIE

- 1

Zvejnieks: “tāda mērvienība malkai kā beramkubs – tas parādījās, kad tirgotāji izmantoja vecu cilvēku lētticību un smērēja kuba vietā”^{,51}
- 2

Vai Ziemeļkorejas armijas “brīvprātīgie” diktatora uzdevumā tiešām varētu ierasties, lai stiprinātu Krievijas pozīcijas Ukrainas karā?^{,74}
- 3

Krievijas mērķis esot karā vājināt Ukrainas industriālo ekonomiku, lai tā vairāk līdzinātos kādai no Baltijas valstīm^{,133}
- 4

Nākamnedēļ laikapstākļi būtiski mainīsies. Ko sinoptiķi prognozē?^{,5}
- 5

Sirds pamazām zaudē jaudu. Kādi ir biežākie sirds mazspējas simptomi?^{,9}

SAIMNIECĪBAM

FINANŠU PARTNERIS - LANDE

Sadarbības projekts

Izejvielu rekordi

**Vai Ziemeļkorejas armijas “brīvprātīgie”
diktatora uzdevumā tiešām varētu
ierasties, lai stiprinātu Krievijas pozīcijas
Ukrainas karā?** ⁷⁴

Rasmusens: Taivāna nedrīkst kļūt par nākamo Ukrainu, tāpēc jāstiprina ekonomiskā un militārā sadarbība starp ES un Taivānu ,¹⁴

09:00

Vai diskomfortu var kompensēt?

08:00

VDD: Uzvaras pieminekļa demontāžas laikā nav izslēdzamas provokācijas, tāpēc gatavojamies kopā ar Valsts policiju ,⁴⁴

FOTO un VIDEO. Liepājas teātra direktors Laukšteins 116. sezonu ar deviņiem jauniem aktieriem nosaucis par "medus garšu" ,⁴

FOTO. Mesa ar enerģisko lielkoncertu "Svaigā gaisā" pierībina Andrejsalu ,⁶

Kampaņa jau ieguldīti 1,451 milj. eiro,
visvairāk aģitācijai tērējuši “Apvienotais
saraksts”, AP un “Saskaņa”,¹⁸

Zvejnieks: “tāda mērvienība malkai kā
beramkubs – tas parādījās, kad tirgotāji
izmantoja vecu cilvēku lētīcību un
smērēja kuba vietā”,⁵¹

Bez kampaņas cūku mēri nevar tik viegli
izskaust: mednieki vieni netiek ar to galā,³

**Konkurējošu narkokartelu sadursmēs
Huaresā nogalināti 11 miermīlīgi pilsoņi,
tostarp četri radiožurnālisti**,³

Aktieri pa jokam rada futbola komandu

Jauniešu influenceri Rodžers, Kašers,
as iedibināt

Jau pirms Rušdi gaidāmās uzstāšanās viņu ievainojis terorists, pasauleslavenais rakstnieks ievietots slimnīcā ,⁷

Krievijas mērķis esot karā vājināt Ukrainas industriālo ekonomiku, lai tā vairāk līdzinātos kādai no Baltijas valstīm ,¹³³

Ar Vivaldi "Gadalaikiem" Grobiņas pilsdrupās atklās tradicionālo festivālu "Rimbenieks" ,²

Vai ir apzināti visi riski, ja nedraudzīgo valstu bruņotie pilsoņi izlemtu veidot "piekto kolonnu" Latvijā? ,⁶⁹

FOTO: Sievišķība un skaistums – atklāta mākslinieces Baibas Feoktistovas izstāde "Sievišķības portrets" ,⁵

Balvu novadā sāksies kupli "Svātki Upītē", kas ilgs līdz 28. augustam ,⁶

VIDEO. Aleksandrs Lukašenko pie sevis ciemos uzaicinājis gubernatorus: viesi spiesti vakariņot pie galda, uz kura atrodas... suns

Darbu plānošana pēc Austrumu horoskopa no 21. līdz 26.jūnijam

Emīls, Egita un Monvīds – šīs dienas gaviļnieki. Kā vārds ietekmē tavu dzīvi?

Megana Mārkla pēc viesošanās Londonā gaužām neapmierināta ar 96 gadus vecās karalienes Elizabetes II “uzvedību”

Tukuma pusē teju par 40% varētu
pieaugt siltumenerģijas apgādes
pakalpojumu tarifs

Kontakti

